

NEFROLOGIJA

Dvadeset godina rada Centra za dijalizu OB Bjelovar

U organizaciji Centra za dijalizu Internog odjela bjelovarske Opće bolnice 25. listopada 2008. održan je stručni sastanak Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju i Hrvatskog liječničkog zbora podružnice Bjelovar. Osnovna tema skupa bila je „Kako spriječiti i odložiti bubrežno zatajenje?“. Cilj sastanka bio je sažeti nova saznanja na području suzbijanja i liječenja vodećih čimbenika rizika za kroničnu bubrežnu bolest. Ugledni profesori medicinskih fakulteta i iskusni kliničari izmijenili su iskustva, potaknuli raspravu i izradu nacionalnih smjernica za rano otkrivanje i liječenje osoba s kroničnim bolestima bubrega u primarnoj i sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti. Stručnim sastankom obilježena je i 20. godišnjica rada Centra.

Kronična bubrežna bolest (KBB) je javnozdravstveni problem: incidencija i prevalencija bolesti u završnom stadiju, kao i broj bolesnika koji zahtijevaju nadomještanje bubrežne funkcije, u porastu su, i to s visokim troškovima liječenja. U svijetu je oko 500.000.000 bolesnika s kroničnim bubrežnim zatajenjem od 1. do 4. stupnja. Od višestruke koristi su stoga rano otkrivanje i liječenje komplikacija kroničnog bubrežnog zatajenja. Kontrola krvnog tlaka, proteinurije, glikemije, upotreba renoprotektivnih lijekova, liječenje anemije i dislipidemije te sprječavanje pothranjenosti glavne su mjere uspjeha u sprječavanju KBB.

Stručnom sastanku su nazočili čelnici županije, grada, bolnice i Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju. U pozdravnom su se govoru pohvalno osvrnuli na rad Centra te dali potporu za dalje napredovanje u radu. Ugodnoj atmosferi kazališnog prostora pridonijele su i arije iz poznatih opera G. Verdija i R. Wagnera, koje je uz klavirsku pratnju izvela mlada profesorica muzičke akademije Kristina Đopar. Poseban osvrt i pohvale radu

U sklopu stručnog sastanka Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju i Hrvatskog liječničkog zbora podružnice Bjelovar 25. listopada 2008. obilježena je i 20. godišnjica rada Centra za dijalizu Internog odjela bjelovarske Opće bolnice. Stručnom sastanku su nazočili čelnici županije, grada, bolnice i Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju. Osim stručnih predavanja – čija je osnovna tema bila „Kako spriječiti i odložiti bubrežno zatajenje?“ – i kulturno-umjetničkog dijela, doprinos sastanku dali su i predstavnici Udruge dijaliziranih i transplantiranih podružnice Bjelovar te medicinske sestre. Prošireni sažeci predavanja štampani su u Kardiološkom listu

Doc. dr. sc. Sanjin Rački, prim. dr. sc. Vesna Lovčić i prim. mr. sc. Marko Jakić bili su moderatori drugog dijela stručnog programa u kojem su predstavljene teme o dijabetičkoj nefropatiji i prevenciji dijabetičkom nefropatijom uzrokovanog bubrežnog zatajenja, te dislipidemiji u kroničnom bubrežnom zatajenju

Centra za dijalizu te dugogodišnju i uspješnu suradnju s Udrugom dijaliziranih i transplantiranih, podružnice Bjelovar, iznio je u ime svih bolesnika njen predsjednik Igor Salopek, kome je transplantacija obavljena prije pet godina.

U prikazu rada Centra prim. dr. sc. Vesna Lovčić, internist-nefrolog, navela je da je Centar počeo djelovati 23. svibnja 1988. prelaskom 13 bolesnika iz zagrebačkih klinika. Tijekom godina broj bolesnika se povećavao sve do 76, koliko ih se sada liječi u Centru. Prilikom obilježavanja desetogodišnjice rada prim. dr. sc. Lovčić izdala je knjigu „U mozaiku povijesti“, u kojoj je opisala početke rada Centra, djelatnike, aparaturu, bolesnike koji su imali neke osobitosti te kraću povijest bolnice. Prezentirala je i broj bolesnika po godinama rada, kako ukupnih tako i novih te transplantiranih.

U drugom dijelu sastanka odr-

Prof. dr. sc. Petar Kes, prof. dr. sc. Duško Kuzmanić i prof. dr. sc. Dragan Ljutić bili su moderatori prvog dijela stručnog programa posvećenog prevenciji hipertenzije kao faktora rizika za bolesti bubrega i anemiji u kroničnoj bubrežnoj bolesti

žana su stručna predavanja. Prof. Duško Kuzmanić, tadašnji predsjednik Hrvatskog društva za hipertenziju, održao je predavanje „Je li moguća prevencija arterijske hipertenzije?“. Nakon prikaza epidemioloških podataka naglasio je da sniženje arterijskog tlaka u osoba s prehipertenzijom prevenira progresiju arterijske hipertenzije i povećani kardiovaskularni rizik. Posebno je istaknuo potrebu provođenja preventivnih nefarmakoloških mjera, tj. promjenu životnih navika (prevenciju debljine još u dječjoj dobi, smanjen unos soli i drugo).

Prof. Dragan Ljutić podcrtao je farmakologiju i mehanizam djelovanja ACE inhibitora te njihovu nadmoćnu učinkovitost i sigurnost u liječenju hipertenzije, renoprotektivnost u bubrežnoj disfunkciji, posebno dijabetičnog bolesnika, te njihovoj redukciji rizika razvoja dijabetesa.

Prim. dr. sc. Lovčić u stručnom je dijelu sudjelovala predavanjem „Odgada li rano liječenje anemije bubrežnu bolest?“. Osim kraće patofiziološke slike bubrežnog zatajenja predavanje je posvetila anemiji i njenom liječenju rekombinantnim humanim eritropoetinom te naglasila njegovo kardio i renoprotektivno djelovanje dokazano u brojnim kliničkim pokusima. Navela je i glavne uzroke nedostatnog odgovora na liječenje eritropoetinom, koji moraju biti otklonjeni želi li se uspjeh liječenja. Posebno je istaknula nuspojave liječenja eritropoetinom, koje nisu zanemarive.

Prim. mr. sc. Marko Jakić u predavanju „Dijabetička nefropatija i prevencija dijabetičkom nefropatijom uzrokovanog bubrežnog zatajenja“ ponovio je definicije mikrovaskularnih komplikacija i mikroalbuminurije te podcrtao da ti bolesnici imaju 3-4 puta veću šansu nastanka patološke proteinurije i završnog stupnja kroničnog zatajenja od dijabetičnih bolesnika bez nje. Dobra regulacija glikemije smanjuje rizik nastanka mikroalbuminurije u bolesnika sa šećernom bolesti za čak 54%. Istaknuo je i veličinu problema jer je bolesnika oboljelih od šećerne bolesti sve više, a u prosječno 30-40% novih bolesnika sa završnim stupnjem kroničnog zatajenja bubrega uzrok nastanka je upravo šećerna bolest.

Prof. Petar Kes, tadašnji predsjednik Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju i guverner *European Society for Artificial Organs* (ESAO), govorio je o značenju promjenjivih koncentracija hemoglobina u kroničnih bubrežnih bolesnika liječenih stimulatorima eritrocitopoeze. Naglasio je negativan utjecaj anemije na srčano-žilni sustav bolesnika s oštećenom funkcijom bubrega, ali i postojanje dokaza da potpuni ispravak anemije u tih bolesnika, a koji imaju oštećen i srčano-žilni sustav, može uzrokovati povećanje njihova pobola i smrtnosti. Stoga je za većinu bolesnika preporučen djelomični ispravak anemije (Hb između 110 i 120) te izbjegavanje fluktuacije vrijednosti hemoglobina.

Prof. Petar Kes, tadašnji predsjednik Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju i guverner Europskog udruženja za umjetne organe, govorio je o značenju promjenjivih koncentracija hemoglobina u kroničnih bubrežnih bolesnika liječenih stimulatorima eritrocitopoeze

Stručnim sastankom Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju i Hrvatskog liječničkog zbora područnice Bjelovar, s glavnom temom „Kako spriječiti i odložiti bubrežno zatajenje?“, obilježena je 20. godišnjica rada Centra za dijalizu Internog odjela bjelovarske Opće bolnice. Na slici: auditorij u bjelovarskom Domu kulture

Doc. dr. sc. Sanjin Rački predstavio se predavanjem „Dislipidemija u kroničnom bubrežnom zatajenju“ te naveo da je dislipidemija značajan čimbenik srčano-žilnog rizika u svim populacijama kroničnih bubrežnih bolesnika. Liječenje dislipidemije značajno utječe na ishod srčano-žilnih komplikacija u tih bolesnika, a postoje i saznanja o specifičnom proaterogenom lipidnom profilu. U bolesnika liječenih dijalizom primjena biološki primjerene dijalize te lijekova koji utječu na lipidni profil i čimbenike napredovanja ateroskleroze predstavlja razumni postupak.

Dr. Žarko Belavić je održao predavanje „Bubreg i kontrastna

sredstva“ i upozorio na važnost i oprez u primjeni kontrasta jer je broj pretraga u kojima se koriste kontrastna sredstva u porastu. Kontrastom izazvana nefropatija je reverzibilna i definira se porastom kreatinina za oko 25% od osnovne vrijednosti. Mjere prevencije su korištenje drugih radioloških metoda, posebno u visokorizičnih bolesnika, upotreba niskoosmolarnih kontrasta, izbjegavanje uzimanja potencijalno rizičnih lijekova, dobra hidracija i primjena acetilcisteina.

Tema izlaganja prim. dr. sc. Marija Ivanuš bila je „Kako spriječiti akutnu disfunkciju bubrega u intenzivnoj skrbi?“. Akutno bubrežno zatajenje najčešće nastaje kao posljedica druge osnovne bolesti – obično teškog stupnja sepse i septičnog šoka. Naglasio je mjere prevencije akutnog zatajenja bubrega kojima se nastoje očuvati funkcija bubrega i spriječiti komplikacije (poremećaj tekućine, elektrolita i acidobaznog statusa) te spriječiti potrebu za dijalizom. Potrebno je što prije korigirati dehidraciju i hipotenziju te je potreban poseban oprez s nefrotoksičnim lijekovima. Istaknuo je nedovoljnu respektabilnost prema diureticima Henleove petlje koji su korisni za liječenje prekomjernog volumena, ali ne i kod liječenja oligurije i u prevenciji akutnog bubrežnog zatajenja.

Osobito je pohvalno da su doprinos sastanku dale i medicinske sestre. Predavanjima su se predstavile vms Mirjana Mihalić – „Prehrana hipertoničara“ – i vms Vesna Vencl – „Prehrana i kronične bolesti bubrega“ –, naglašavajući važnost pomno odabrane i strogo kontrolirane prehrane čiji sadržaj ovisi o vrsti bubrežne bolesti, a određuje se individualno.

Na kraju sastanka je uslijedila rasprava te su doneseni sažeti zaključci. Slijedilo je veselo druženje na ekogospodarstvu „Šljukin gon“ (šljukino gnijezdo). Prošireni sažeci predavanja štampani su u *Kardiološkom listu* br. 11, vol. 3, studeni 2008.

prim. dr. sc. Vesna Lovčić,
internist-nefrolg,
voditeljica Internog odjela, zamjenica
ravnateljica OB Bjelovar